

STRATEGIE ROZVOJE GRAMOTNOSTÍ DĚTÍ V MŠ KAMARÁD NOVÉ VESELÍ

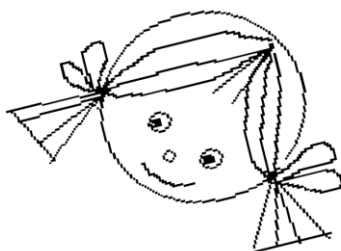
ŠKOLIČKA KAMARÁD
NOVÉ VESELÍ

Strategie rozvoje gramotností se zabývá vytvářením podmínek pro rozvoj osobnosti dítěte a jeho přípravu pro vstup do základní školy a budoucí život. Pokud tyto podmínky budou co nejlépe nastaveny, vstup dítěte do školy bude mnohem jednodušší a dítě se naučí nejen zodpovědnosti za své chování, ale i řešit konkrétní situace, problémy. Změna, která dítě čeká vstupem na vyšší vzdělávací stupeň, je z pohledu dospělého prostě přirozenou záležitostí, ale pro dítě je to obrovský krok do neznáma. Nová budova, noví lidé, nové požadavky v režimových prvcích, nové metody práce a přístupy. Dítě čeká obrovské osamostatnění a řešení mnoha do té doby pro něj nezvyklých situací a problémů. I vzdělávací požadavky jsou mnohem náročnější, vzdělávání již není zábavnou záležitostí, jako tomu bylo v mateřské škole. Dítě nemá možnost volby v takovém rozsahu, učivo prostě musí zvládnout. A to, jak je ke zvládnutí školní vzdělávací nabídky připraveno, je určitě ovlivněno mírou jeho gramotnosti v různých oblastech vzdělávání. Dítě musí zvládnout v první řadě svou řeč a komunikativní schopnosti, ovládat motorické schopnosti, ať už hrubé či jemné, mít povědomí, jak pracovat s počítačem, vyhledávat informace v různých médiích, jako jsou časopisy, encyklopedie, internet. Zároveň je nutné, aby jeho sebevědomí nebylo případnými neúspěchy snižováno, takže je na místě i přístup v oblasti motivace, sociální flexibility, adaptace apod. Předškolní dítě by na konci docházky do MŠ mělo být schopné reálně se vypořádat s nadcházejícími změnami a stavět na základech, které mu ve vzdělávání byly položeny v rodině a mateřské škole.

Tento program se zabývá rozvojem:

1. Kulturní gramotnosti
2. Kognitivní gramotnosti
3. Matematické gramotnosti
4. Polytechnické gramotnosti
5. Zdravotní gramotnosti
6. Sociální gramotnosti

1a) PŘÍSTUP KE KULTURNÍ GRAMOTNOSTI V MŠ NOVÉ VESELÍ

Ve výchově a vzdělávání tvoří kulturní gramotnost jednu z cílových kategorií, která zahrnuje kromě počáteční čtenářské a literární gramotnosti i gramotnost mediální, cizojazyčně komunikační a grafomotorickou. Při rozvíjení všech složek kulturní gramotnosti

v předškolním věku jde především o rozvoj komplexních jazykových kompetencí s důrazem na komunikační, poznávací a expresivní funkce. Ty jsou v tomto věku dětem vlastní a lze je rozvíjet především praktickou činností a používáním. V důsledku toho se přirozeným nástrojem každodenní sociální a kulturní komunikace může stát vedle mluvené řeči i řeč psaná.

Nabídka:

- Bohatá nabídka a kulturně podnětné prostředí
- Denní jazykové chvílky (písmeno na začátku slova, dělení slov do slabik, jazykolamy apod.)
- Čtení na postýlkách – poslech příběhů z různých oblastí života
- Hra „ Na básníky“ – rýmování, hra „Od Andulky po žížalu“ – písmeno na začátku slova
- Obrázkové čtení
- Návštěva knihovny ve Žďáru nad Sázavou
- Návštěvy výstav, předávání a prožívání tradic, jejich hodnoty
- Aktivity školky (Adventní zpívání, Rozloučení s předškoláky , koncert pro maminky)
- TVP zaměřené na klasické české pohádky
- Dramatizace pohádek
- Grafomotorická cvičení, pracovní listy (určení slabik aj)., cvičení na uvolnění zápěstí, správného úchopu tužky
- Logopedická prevence, logopedická depistáž
- Projekt „Čtení dětem“ – čtení žáků 9. třídy dětem MŠ
- Projekt !Babičko, dědečku, vyprávěj“ – čtení prarodičů

)	cíl	obsah	odpovídá	termín
	Připravit podnětné prostředí	Jazykové chvílky Rýmování Dělení do slabik Čtení podle obrázků Projekty MŠ Práce s písmeny	všichni všichni	celoročně, využít chvílky před spaním
	Seznamovat s knihou	Návštěva knihovny Přístup k žákovské knihovně Čtení před spaním Projekt Čtení dětem Čtení prarodičů	všichni všichni Kovalská	duben celoročně červen listopad
	Rozvoj paměti	Básničky na kulturní vystoupení dětí Adventní zpívání Srdíčkové odpoledne Zpěv písniček	všichni Šrámková	prosinec červen květen
	Seznamovat s cizím jazykem	Externí aktivita	Active	říjen- květen
	Prevence špatné výslovnosti	Během denních činností Logopedická depistáž	všichni rodiče SPC Jihlava	celoročně 1x za měsíc podzim
	Prožívat a uchovávat tradice	Masopustní průvod Čertovská nadílka Rej čarodějnic Martinské slavnosti, Morena	všichni dle ročního plánu	V průběhu roku

2a) PŘÍSTUP KE KOGNITIVNÍ GRAMOTNOSTI V MŠ NOVÉ VESELÍ

Cílem v oblasti kognitivní gramotnosti u dětí předškolního věku je rozvoj jejich myšlení a poznávání, kooperace, rozvoj komunikativních dovedností, řešení problémů, tvořivosti, rozvoj tvůrčího myšlení, práce s chybou, rozvoj kompetencí k autoregulaci učení (plánování řešení) v jednotlivých krocích, monitorování pokroku a hodnocení úspěchu nebo neúspěchu.

Výzkumy ukazují, že rozvoj kognitivních dovedností ovlivňuje další úspěšnost žáků v základní škole. Děti se učí aplikovat dovednosti pro rozvoj myšlení do ostatních oblastí učení pomocí zábavných aktivit, což uplatní především při nástupu do školy, ale také v běžném životě. Kognitivní gramotnost zahrnuje rozvoj řeči, vnitřní motivaci a dovednost zhodnotit míru svých poznávacích dovedností.

Nabídka:

- Bohatá denní nabídka činností, jako je řazení, třídění (klasifikace), časová posloupnost, prostorové vnímání, příčinná souvislost a pravidla hry.
- Práce s médii
- Vyhledávání informací např. v encyklopediích, knihách
- Skupinová práce v CA s podporou vzájemné spolupráce
- Tématické projekty v rámci MŠ
- Poznávací exkurze
- Přírodní zahrada
- Environmentální aktivity
- Podpora pozitivního vztahu k přírodě
- Různé formy a metody práce, prožitkové učení, práce v terénu
- Ověřování informací a poznatků napřímo
- Badatelská výuka
- Tvůrčí myšlení, motivace k aktivitě a iniciativě

2b)	cíl	obsah	odpovídá	termín		
1.	Připravit dětem podnětnou vzdělávací nabídku	Příběhy s dějem, s dětským hrdinou, pohádky s rozpoznáváním dobra a zla, řazení podle dějové posloupnosti,	všichni	celoročně		
2.	Dodržovat , spolupodílet se na tvorbě pravidel	Pravidla her Třídní pravidla	všichni učitelky a děti	průběžně září - říjen		
3.	Seznamovat děti se živou i neživou přírodou	Program Ekoškola Projekt“ Recyklohraní“, „Malý zahradník“ Zvířecí adopce Návštěva výstavy zvířat v Bohdalově či jiné IKAROS Lesobjevování	Svatoňová všichni	průběžně a trvale dle plánu celoročních aktivit		
4.	Seznamovat se zákonitostmi přírody	Přírodní zahrada, vnější přírodní okolí, práce v Ekoškole	všichni	celoročně		
5.	Školní zralost	Žebříček správného předškoláka		leden - červen		
6.	Vnímat svět v širších souvislostech	Multikulturní výchova ve školních projektech	všichni	květen - červen		

3a) PŘÍSTUP K MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI V MŠ NOVÉ VESELÍ

S čísly i geometrickými útvary se setkává každý člověk neustále v běžném životě i v profesi, ať už je jeho vztah k matematice jakýkoliv. Avšak pochopit správně, co to vlastně číslo je a jak se s ním pracuje, je náročnější. K tomu, aby se u dětí správně vytvořily číselné a geometrické představy, je třeba, aby měly od nejútlejšího věku dostatek podnětů k jejich vytváření a aby systém vytváření pojmů nebyl narušován nekompetentními zásahy. Určitá úroveň tzv. matematické gramotnosti patří určitě mezi klíčové kompetence každého člověka. Co rozumíme matematickou gramotností? Nejde jen o schopnost počítat s čísly, ale pojem matematické gramotnosti má širší dimenzi.

Důležité je, že nejde o to systematicky vzdělávat děti v oborech, ale o integrované vzdělávání, jehož smyslem je podpora rozvoje a učení dětí. Pro úspěšnost dětí v matematice je tato cesta neoptimálnější. Matematické představy a jejich vytváření nejsou odděleny od ostatních činností dětí, které běžně provádějí, ale jsou s nimi úzce spojeny.

Nabídka:

- Denní nabídka činností, ve kterých se matematické představy objevují (propojené s ostatními činnostmi) – počítání slabik, dělení do skupin, hledání tvarů v prostoru, práce s předměty, labyrinty, skládky z tvarů, experimentování, venkovní aktivity v širokém prostoru – učitelka vytváří tuto bohatou nabídku

3b)	cíl	obsah	odpovídá	termín		
1.	Zařadit bohatou denní nabídku	Labyrinty, bludiště, papírové skládání, obrázky z tvarů, pracovní listy s kombinacemi, stolní deskové hry, domina apod.	všichni	celoročně		
2.	Propojit běžné činností s matematic. představami	Vytleskávání slabik a jejich počítání , grafický záznam , práce ve skupinách, dělení do skupinek , stavění z Lega apod., práce dle grafického návodu, terénní činnosti	všichni	celoročně		
3.	Seznámit děti se školním prostředím	Návštěva ukázkové hodiny v 1. třídy v ZŠ	Jurmano vá	březen		
4.	Vnímat matematické pojmy v prostoru	Učení přirozenou cestou v zahradě a v okolí (orientace v prostoru, odhady, porovnávání, co je blíže, dále, nahoře, dole atd.	všichni	celoročně		
5.	Rozvíjet logické uvažování a postupy, řešení problémů	Pracovní listy typu co bude následovat, řazení předmětu, labyrinty	všichni	celoročně		
6.	Zapojit rodiče do podpory zájmu o čísla	Vysvětlení na schůzce, ukázky cvičení	Svatoňová	podzim		

4a) PŘÍSTUP K POLYTECHNICKÉ GRAMOTNOSTI V MŠ NOVÉ VESELÍ

Cílem polytechnické výchovy v nejširším slova smyslu je nacházet rovnováhu v technickém světě a porozumět tomuto světu. Dítě tedy:

- **rozumí** vlivu techniky na přírodní a společenské prostředí,
- **kriticky přemýšlí** - orientuje se v záplavě technických informací a artefaktů, posuzuje fakta z různého úhlu pohledu, vybírá podstatné.

Technická gramotnost tedy znamená :

- uvědomovat si klíčové procesy v technice (co to je a jak to funguje),
- mít schopnost obsluhovat technické přístroje a zařízení (zapnout světlo, zatlouct hřebík, stříhat, pracovat se svěrákem, drobným zahradnickým náčiním),
- mít schopnost a dovednost aplikovat technické poznatky v nových situacích (postaví si bunkr, vytvoří most přes potůček),
- umět využívat technické informace (umí si vyrobit led, uklidit papíry před deštěm),
- znát vztah techniky a přírody (proměnu dřeva v papír, princip tepla, zdroje světla),
- znát vztah techniky a společnosti (stavění příbytků, vznik automobilu, šicího stroje, mobilu),
- mít technické a technologické vědomosti a dovednosti (ví, že papír lze skládat, umí si poskládat krabici),
- umět řešit technické problémy/pokazí se hračka, roztrhne se svetr, nemám peníze na dárek).

Nabídka: práce s materiály různého charakteru, manuální činnosti v dílně, pracovní činnosti na zahradě, využití odpadového materiálu, seznamování s řemesly a profesemi, pokusy a objevy „Heuréka“, badatelská výuka

4b)	cíl	obsah	odpovíd	termín		
1.	Zvyšovat pracovní dovednosti dětí, zacházení s jednoduchým pracovním nářadím	Projekt Malý zahradník – dílčí třídní projekty Uklidme svět s Malým zahradníkem	všichni	celoročně		
2.	Umět zacházet s materiály, využít odpadový materiál	Práce v CA „Dílna“	všichni	celoroč		
3.	Učit se manuálním dovednostem, které dítě uplatní v budoucím životě	Práce v Dědečkově dílně, keramické dílně, na zahradě	všichni	podzim a jaro celoročně		
4.	K životu přistupovat aktivně a získané zkušenosti aplikovat	Návštěvy různých řemeslných a pracovních firem	Svatoňová	dle nabídky		
5.	Spolupracovat a chránit nejbližší přírodní prostředí	Péče o zahradu – zalévání, trhání plodů, pletí	všichni	celoročně		

5a) PŘÍSTUP KE ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOSTI V MŠ NOVÉ VESELÍ

Zdravotní gramotnost znamená kognitivní a sociální dovednosti, které určují motivaci a schopnost člověka získávat zdravotní informace, rozumět jim a využívat je k péči a rozvoji svého zdraví. Je důležité, aby se zdravotní gramotnost stala součástí výchovy dětí.

Čím dříve si totiž dítě osvojí potřebné znalosti, dovednosti a návyky a čím dříve se podaří přispět k formování jeho postojů, názorů a potřeb, tím větším přínosem může být zdravotní gramotnost pro jeho zdraví.

Uplatňované přístupy :

Zdravý pohyb

Je podporován každodenní pobyt dětí venku, je zajištěn prostor pro spontánní pohybovou aktivitu , děti jsou pobízeny k intenzivnímu pohybu, je podporováno sledování vývoje tělesné zdatnosti jednotlivých dětí

Zdravá výživa

Základem pitného režimu jsou neslazené tekutiny, děti si určují velikost porcí, jídelníček je komentovaný, rodiče mají info o surovinách, rodiny jsou zapojeny do projektů školky v oblasti zdravého stravování, účastní se vzdělávacích a osvětových akcí

Vnitřní pohoda

Pravidla jsou srozumitelná dětem, rodičům i učitelům, jsou respektovány předpoklady jednotlivých dětí, je oceňován individuální pokrok jednotlivých dětí, používá se zpětná vazba, sebehodnocení

Zdravé prostředí

Praktické činnosti se odehrávají v reálném prostředí, zásady bezpečnosti jsou všem srozumitelné, děti jsou vedeny ke třídění odpadů a ekologickým přístupům, děti se seznamují s původem potravin, jejich cestou ke člověku, s farmařením a alternativním zemědělstvím, využívají plodů, které vypěstují a sklídí na zahradě MŠ, děti se učí analýze, vyhodnocení, informování a spolupráci v programu Ekoškola

5b)	cíl	obsah	odpovídá	termín
1.	Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.	Každodenní pobyt venku Témata zaměřená na péči o zdraví Světový den zdraví Program Skutečně zdravá školka	všichni všichni	dle plánu aktivit duben
2.	Mít povědomí o způsobech ochrany zdraví a kde hledat pomoc	Návštěva hasičského záchr. sboru Den s hasiči evakuace Dopravní hřiště Návštěvy Policie ČR		duben červen
3.	Uplatňovat zdravotně preventivní návyky	Oční screening	Svatoňova	únor
4.	Podílet se na prostředí pohody v rámci třídy	Třídní pravidla Osłavy svátků a narozenin, Denní rituály	všichni všichni	trvale trvale
5.	Pomáhat pečovat o zdravé životní prostředí	Sběrové aktivity Třídění odpadků Šetření energií – ekohlídka předškoláci „Recyklohraní“, Ekoškol a	rodiče všichni všichni, starší třídy	trvale
6.	Mít povědomí o významu přírody pro	Dobrodružná zahrada Přírodní zahrada Aktivity v terénu	všichni	celoročně

6a) PŘÍSTUP K SOCIÁLNÍ GRAMOTNOSTI V MŠ NOVÉ VESELÍ

Cílem v oblasti sociální gramotnosti dětí předškolního věku je pěstovat v dětech sociálně emoční kompetence, mezi něž patří sebekontrola, vnitřní motivace k učení a schopnost spolupracovat nejen se svými vrstevníky v rámci stejné věkové skupiny, ale i respektovat a spolupracovat s dětmi v rámci heterogenních tříd. Soužití v těchto třídách dětem pomáhá v situacích, kdy se vyžaduje týmová práce, řešení problémů, tolerance a pochopení. Dále je sociální gramotnost posilována využitím různých forem organizace, tedy práce ve dvojici, ve skupině 4, 6 dětí, kdy děti musí kooperovat, domlouvat se, dělat kompromisy. A sociální kompetence mohou získat i při prezentaci výsledků práce, kdy se musí domluvit na jednotlivých částech prezentace a kdo je odprezentuje.

Nabídka:

- Rozdělení dětí do heterogenních tříd
- Práce ve skupinách v rámci heterogenních tříd
- Společné setkávání v jídelně, při divadelních představeních i společných aktivitách
- Rodinné odpolední zážitkové akce
- Rodinné hry na začátku školního roku
- Soutěže různého zaměření
- Program Integrace
- Námětové hry, megastavby, projektová dopoledne apod. (spolupráce)
- Projekt „Podejme si ruce“
- Zapojení do sbírky Sidus

6b)	cíl	obsah	odpovídá	termín
1.	Respektovat se v rámci smíšené věkové skupiny	Heterogenní třídy	všichni	trvale
2.	Vnímat a respektovat odlišnosti dětí	Denní činnosti v rámci tříd	všichni	trvale
3.	Spolupracovat a komunikovat vzájemně v rámci rodin	Martinské slavnosti Slavnosti jara - Morena	dle ročního plánu aktivit	listopad březen
4.	Usnadnit dětem adaptaci na prostředí MŠ, odloučení od rodiny	Rodinné hry Návštěvní dny Den otevřených dveří Otevřené zahrady	všichni Svatoňová	září průběžně červen
5.	Podporovat zdravou soutěživost, hrát fair-play	Soutěže v rámci denních i celoročních aktivit	všichni	celoročně
6.	Umět napodobit různé sociální role	Námětové hry	všichni	celoročně
7.	Vcítit se do potřeb druhých, umět pomáhat a rozdělit se	Projekt „Podejme si ruce“ Sbírka Sidus Integrace	rodiče všichni	celoročně